

УДК 681.3

С. Дубик

(Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя)

АНАЛІЗ МЕТОДІВ ЛОКАЛІЗАЦІЇ ВІДКРИТОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Переклад відкритого програмного забезпечення (ПЗ) та адаптація його до використання в Україні є важливою задачею для успішного застосування такого ПЗ у навчальному процесі та інших аспектах.

Процес локалізації («українізації») включає в себе переклад інтерфейсу, довідки, адаптацію й переклад даних та способу роботи з ними. Передумовою локалізації є інтернаціоналізація, тобто створення розробником можливості локалізувати програмний продукт.

Для локалізації інтерфейсу при розробці ПЗ використовуються бібліотеки локалізації, найбільш популярною з яких є Gettext, що є доступною для більше 20-ти мов програмування. Отримані, в результаті файли текстових рядків інтерфейсу використовуються для перекладу. Більшість проектів відкритого ПЗ розміщують джерельні коди, зокрема й дані для локалізації, у загальнодоступних репозитаріях «систем керування версіями» таких як CVS, Subversion, Git та ін. Така доступність має, принаймні, два цікавих наслідки:

1) Можливість створювати та підтримувати локалізацію практично будь-кому (в результаті, наприклад, проект стільниці KDE перекладений більше 100-ма мовами).

2) Створення колективної пам'яті перекладів на основі існуючих перекладів з проектів відкритого ПЗ (що й використовується у службах Open-Tran.eu та Launchpad.net).

Файли перекладу інтерфейсу у форматі Gettext та джерельні коди документації у форматі DocBook містять елементи перекладу у термінах, рядках, реченнях і абзацах. Таке розбиття дає можливість повторного використання перекладів а також можливість використання перекладів розробником незалежно від перекладачів. Таким чином виконаний переклад з'являється і у наступних випусках ПЗ, хоча й не буде повним без участі перекладача.

Важливим аспектом перекладу є якість та узгодженість перекладу а також засоби, що допомагають у перекладі. Значно спрощує переклад використання БД пам'яті перекладів як для обраної мовної пари так і для паралельних. Також, безумовно, хорошою практикою є створення і використання предметного термінологічного словника чи глосарію. Засоби автоматизованого перекладу текстів, перевірки орфографії та граматики теж спрощують роботу перекладача.

Серед застосунків для локалізації відкритого ПЗ найбільшого поширення набули PoEdit, KBabel, Localize, Virtaal, Pootle (веб-застосунок для колективного онлайн перекладу), OmegaT (переклад документації) а також веб-сервіс Launchpad.net.

Загалом проекти відкритого програмного забезпечення дуже добре надаються до локалізації, зокрема «українізації», що підтверджується наявністю у більшості популярних відкритих застосунків українського інтерфейсу.

Література

1. Матеріали Вікіпедії. Он-лайн ресурс, URL: <http://wikipedia.org>
2. Information on software design, standards, internationalization, localization, and Unicode. Он-лайн ресурс, URL: <http://www.i18nguy.com>